

Krajina je složitý fenomén propojený vzájemnými vztahy přírodních procesů a lidské sídelní praxe (Gojda 2000, 63), přesto není pochyb o relevanci jeho užití v nazírání na sociální rozměr krajiny. Nejen v současnosti (či nedávné minulosti) si uvědomujeme krajinu osvojenou (Vařeka 1994, 132), čili intenzivně využívanou k nejrůznějším účelům a krajinu neosvojenou, která je buď lidmi dotčena jen nepřímou nebo existují důvody k jejímu ponechání v původním stavu (prázdný prostor). Je úkolem současné archeologie, zabývat se mírou osvojení krajiny jednotlivými populacemi v konkrétních obdobích pravěku, ale stejně tak je důležité prověřovat existenci a rozměr neosvojeného prostoru v průběhu pravěkého vývoje. Velkým posunem vpřed je hledání symbolického a sociálního rozměru krajiny, který hrál významnou roli v jejím vnímání a strukturaci. Na rozdíl od procesuálního paradigmatu, které chápe krajinu jako prostor či platformu pro fungování lidského světa, ale jehož strukturace je prý podmíněna konkrétními přírodními determinanty (nadmožská výška, svažitosť, orientace svahu aj.), je tímto přístupem možno vyplnit nemalé skulinky teorií, postavených právě na čistě přírodních determinantech, symbolickými aspekty lidského chování (filley 1994). Jedině kombinace struktur rozpoznávaných na základě vztahu osídlení a přírodních podmínek s aspekty symbolickými a sociálními přinese v budoucnu jasnější pohled na vzájemný vztah člověka s jinými lidmi ale hlavně člověka a přírody v pravěku. Velikost krajiny by se dala v nejjednodušším případě pojmut jako vše, co je možné přehlédnout z určitého bodu pozorovatelem za příznivého počasí (Demek-Quitt-Raušer 1976, 322) a stanovit tak, jak dalece je přítomen její stejnorodý obsah tzn. obdobné struktury se svou dynamikou a vývojem.

...